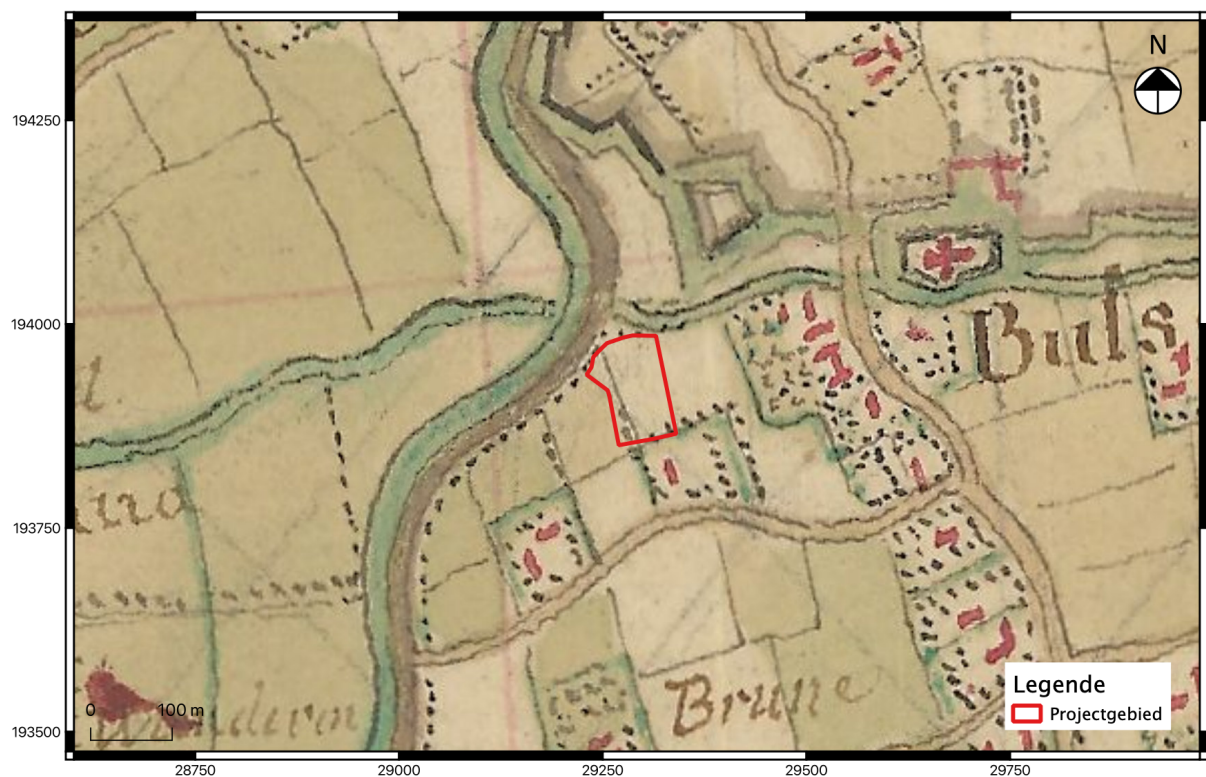

Archeologienota: De verkavelingen aan de Willem van Gulikstraat te Veurne

Hanne De Langhe
Annelies De Raymaeker
Dave Geerts

Colofon

Archeologienota: De verkavelingen aan de Willem van Gulikstraat te Veurne
--

Initiatiefnemer:	Danneels Development
Projectleiding:	Annelies De Raymaeker & Vanessa Vander Ginst
Erkend archeoloog:	Hanne De Langhe & Annelies De Raymaeker
Auteurs:	Hanne De Langhe, Annelies De Raymaeker & Dave Geerts
Foto's en tekeningen:	Studiebureau Archeologie bv (tenzij anders vermeld)

Op alle teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Studiebureau Archeologie bv mag niets uit deze uitgave worden vermenigvuldigd, bewerkt en/of openbaar gemaakt, hetzij door middel van webpublicatie, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

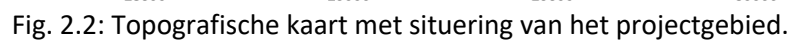
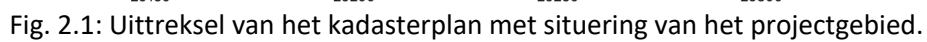
Studiebureau Archeologie bv
Bietenweg 20
3300 Tienen
www.studiebureau-archeologie.be
info@studiebureau-archeologie.be
tel: 0474/58.77.85
fax: 016/77.05.41

©2022, Studiebureau Archeologie bv

Hoofdstuk 2 Programma van maatregelen

2.1 Administratieve gegevens

Projectcode:	2022G92
Aanleiding:	De opgemaakte archeologienota kadert in een geplande omgevingsvergunning (verkaveling) met in totaal een kadastraal oppervlakte van ca. 9586 m ² . Daarmee valt de vergunningsaanvraag binnen de aanvragen waarbij de kadastrale perceeloppervlakte 3.000 m ² of meer bedraagt. (Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, het Onroerendergoedbesluit van 16 mei 2014 en de Code van Goede Praktijk).
Erkend archeoloog:	Annelies De Raymaeker (OE/ERK/Archeoloog/2016/00148) Hanne De Langhe (OE/ERK/Archeoloog/2016/00156) Studiebureau Archeologie bv (OE/ERK/Archeoloog/2015/00002)
Co-auteur	Dave Geerts
Locatie:	West-Vlaanderen, Veurne, Willem van Guliksstraat (fig. 2.1 en 2.2) Bounding box: punt 1: x = 29181, y = 193780 punt 2: x = 29291, y = 193915 Veurne, afd. 4, sectie A , perceel 509A2, 717A en 717B (fig. 2.1)
Relevante termen:	Bureauonderzoek, Bulscamp, Polders, kreekkrug, late middeleeuwen, veenontginningen, Deburggraevemolen
Bebouwde zones:	Geen bebouwde zones

2.2 Gemotiveerd advies

Het projectgebied bevindt zich in de Willem van Gulikstraat te Bulskamp (Veurne), aan de oostelijke oever van de Bergenvaart. Het te onderzoeken gebied situeert zich op een kreekkrug in de Oudlandpolder. De initiatiefnemer plant een verkaveling in 13 bouwloten voor niet onderkelderde gebouwen met aanleg van bijhorende wegenis, een bufferbekken en parkeerplaatsen (fig. 2.3).

De bodem van het bufferbekken wordt op 3,30 m TAW voorzien, de bovenzijde van de wegenis op 4,40 à 4,60 m TAW. Het afgewerkt niveau van het terrein zal over het algemeen dus hoger liggen dan het huidige niveau. Er worden geen kelders voorzien, de gebouwen worden in principe op vorstvrije diepte (80 cm onder het maaiveld) gefundeerd. Voor nutsleidingen en riolering worden in principe bodemingrepen tot 0,80 à 1,20 m diepte onder het afgewerkt niveau voorzien, plaatselijk kunnen bodemingrepen tot 3,5 m diepte plaatsvinden.

Op basis van het uitgevoerd vooronderzoek – bestaande uit een bureauonderzoek – wordt de kans op het aantreffen van sites van voor de periode van inpoldering (ca. 1000 AD) als hoogst onwaarschijnlijk ingeschat vanwege de ligging van het terrein ter hoogte van een holocene getijdengeul. De kans op het aantreffen van van *in situ* artefactensites uit de prehistorie is daarmee uiteraard eveneens zeer klein. Hoewel pleistocene afzettingen nog onder de latere afzettingen aanwezig kunnen zijn, bevinden deze zich pas op 9 m diepte, ver buiten het bereik van te verwachten bodemingrepen.

Tijdens (hoogstwaarschijnlijk) de late middeleeuwen vonden er veenontginningen binnen het projectgebied plaats die afgravingen met zich meebrachten tot dieper dan 2,7 m TAW. Dit maakt nog eens bijkomend dat de kans op het aantreffen van oudere resten zeer beperkt is. Restanten van de vermoedelijk 12de – 13de eeuwse ontginningen zijn evenwel niet uitgesloten binnen het projectgebied, maar komen voor op aanzienlijke diepte.

Omstreeks de 15de eeuw (of vroeger) werd nabij de westelijke perceelgrens een molen opgetrokken die – na eerdere vernietiging en heropbouw – in 1940 finaal werd vernietigd door een brand. Volgens de meeste historische kaarten was zowel de molen als bijhorende gebouwen gesitueerd vlak buiten het huidige projectgebied. Het projectgebied zelf lag achter de molengebouwen, buiten de dorpskern van Bulskamp en was steeds in gebruik als landbouwgrond. Op het terrein worden dan ook slechts restanten van landgebruik verwacht. Recent vonden vnl. in het westen van het terrein verschillende verstoringen plaats in het kader van de oprichting van opslagplaatsen en de aanleg van een weg met bijhorende afgravingen en ophogingen. Hiernaast vond diepgaande verploeging van het volledige weiland plaats. De combinatie van het feit dat de molen quasi altijd buiten het projectgebied gekarteerd werd en het feit dat op de mogelijke locatie van de molen grootschalige recente verstoringen plaatsvonden, maken dat de kans op het aantreffen van *in situ* resten van de molen en/of eventuele voorgangers eerder klein is. Het voorkomen aan infrastructuur zoals voetpaden en perceelgrenzen is niet volledig uit te sluiten aangezien deze wel met vrij grote zekerheid op het terrein voorkwamen. Ook deze resten kunnen echter (deels) verstoord zijn.

De kans op het aantreffen van intacte waardevolle archeologische restanten uit de wereldoorlogen lijkt eerder klein binnen het projectgebied omwille van het feit dat Bulskamp buiten de vuurlinie tijdens WOI lag en vanwege de recente verstoringen en verploeging.

Uit de confrontatie met de geplande bodemingrepen is af te leiden dat met aantoonbare zekerheid hoofdzakelijk enkel het niveau van na de (hoogstwaarschijnlijk) laat-middeleeuwse ontginningen vergraven zal worden tijdens de geplande werken. Enkel plaatselijke bodemingrepen in het kader van rioleringswerken zullen dieper gaan dan 2,7 m TAW, het topniveau van de oorspronkelijke veenafzettingen, die later dieper werden uitgegraven. De kans is dan ook zeer klein dat verder onderzoek naar deze laat-middeleeuwse veenontginning binnen het huidige projectgebied zal leiden

Voor recentere sites, die zich zouden bevinden in de opvallingslagen van de veenontginningen, is het kennispotentieel beperkt. Voor deze periode worden nl. enkel sporen van landgebruik verwacht zoals infrastructuur gekoppeld aan de molen (perceelgrenzen en het voetpad), waarover al heel wat informatie gekend is. Tevens is de kans reëel dat verploeging en recentere ingrepen in het landschap oudere resten verstoord hebben.

Verder onderzoek in het kader van de huidige vergunningsaanvraag is op basis van bovenstaande argumenten kosten-baten niet opportuun. Het feit dat het terrein zeer nat is maakt bovendien dat aanvullend onderzoek d.m.v. proefsleuven een aanzienlijke kost met zich zal meebrengen (bemaling e.d.). Deze meerkost lijkt geenszins op te wegen tegen de baten die verder onderzoek met zich zou meebrengen. Dit alles maakt dat geen verder onderzoek op het terrein geadviseerd wordt.

²⁸ © Initiatiefnemer, originele in bijlage.

2.3 Programma van maatregelen

Omwille van het ontbreken van verder onderzoek of behoud in situ binnen het projectgebied is er geen programma van maatregelen.

Bij vrijgave van het terrein blijven de algemene bepalingen die voorzien zijn in het onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 Art. 5.1.4. van toepassing: “Iedereen die, op een ander moment dan bij het uitvoeren van een archeologisch vooronderzoek, een archeologische opgraving of het gebruik van een metaaldetector, een roerend of onroerend goed vindt waarvan hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat het archeologische erfgoedwaarde heeft, is verplicht daarvan binnen drie dagen aangifte te doen bij het agentschap.” Deze aangifte kan gebeuren op <https://www.onroerenderfgoed.be/nl/digitaal-vondstmeldingsformulier>.

Bibliografie

DE BRUYN J. 2020. *Kust en klimaat. Gids voor een doelgerichte aanpak.*

DE CEUNYNCK R. & TERMOTE J. 1986, Laat-Middeleeuwse klei- en veenwinning in de regio van de Westhoek, in: *Archaeologia Mediaevalis* Vol. 9, 76-77.

DEVALCKENEER L. 2020. *Archeologienota. Programma van maatregelen voor uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem. Veurne Cromfortstraat (prov. West-Vlaanderen).*

LEGRAND P. 2021, *Nota, Verslag van resultaten Landschappelijk booronderzoek, Veurne Cromfortstraat (deelgebied 1) (prov. West-Vlaanderen).*

MESTDAGH B. 2022, *Nota, Verslag van resultaten Proefsleuvenonderzoek, Veurne Cromfortstraat (deelgebied 1) (prov. West-Vlaanderen).*

THOEN E. 2012. *De polders... definities, eenvormigheid, verscheidenheid en historische evolutie.*

VAN RANST E. & C. SYS 2000, *Eénduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (schaal 1:20 000).*

Geraadpleegde websites in juli 2022

<https://cai.onroerenderfgoed.be>

<https://ncs.naturalsciences.be/paleogene-neogene/273-tielt-formation-012017>

<https://onderzoeksbalans.onroerenderfgoed.be/onderzoeksbalans/archeologie>

<https://www.binnenvaartinbeeld.com/nl/bergenvaart/bergenvaart>

<https://www.dov.vlaanderen.be>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/themas/13970>

<https://www.molenechos.org/verdwenen/molen.php?nummer=2900>